

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 17.

V Ljubljani, v petek 22. januarija 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor kranjski.

(XVIII. večerna seja, 21. januarija.)

Deželni glavar grof Thurn ob 1/5. uro prične nadaljevanje seje. Poslanec Dežman naznanja, da se on in tovariši njegovi ne bodo več vtikali v obravnavo, ker so že v splošnji obravnavi svoje stališče zadostno zaznamovali. Pri § 1 občinskega reda nasvetuje poslanec Hren, da naj se imenuje organ, ki ima pravico določevati posamezne okraje mesta Ljubljanskega. Ta organ je občina sama; da ne bo toraj kdo mislil, da ima to oblast vlada, nasvetuje, da naj se zadnji odstavek § 1. glasi:

„Te okraje je po sklepu občinskega sveta natančno omejiti, ter jih ako treba zaradi ložjega oskrbovanja občinskih stvari razdeliti v podokraje.“

Pri glasovanju se sprejme § 1 z dostavkom poslanca Hrena. Dalje se sprejmó §§ 2 do 40 brez premembe po nasvetu odsekov.

V § 41 predlaga poslanec Stegnar, da naj se v nemškem tekstu namesto „Schullehrer“ reče samo „Lehrer“, ker je to v soglasju s slovenskim tekstom. § 41 se sprejme s to premembo.

Potem se sprejmó brez obravnave §§ 42 do 62.

Pri § 67 nasvetuje poslanec Grasselli, da naj se v nemškem tekstu izbriše beseda „krainischen“. §§ 63 do 67 se sprejmó z nasvetovano premembo v § 67.

Ravno tako se brez ugovora sprejmó §§ 68 do 78 in 79 do 87. Potem se še popravi nekaj gramatikalnih pomot in jezikoslovnih izrazov v posameznih paragrafih.

Pri § 1 nasvetoval je poslanec Klun, da naj imajo poleg duhovnih pastirjev volilno pravico tudi v ljudskih javnih šolah nameščeni katehetje, da naj se toraj ta točka glasi: „a) člani knezo-škofijskega stolnega kapitlja in v dušnem pastirstvu ali na javnih ljudskih šolah nameščeni duhovniki vseh konfesij.“ § 1 se s tim dostavkom sprejme.

Med obravnavo naslednjih paragrafov zbor ni bil sklepčen, ker je nekaj poslancev manjkalo in se je gospodarski odsek o neki zadevi razgovarjal; treba je bilo toraj poslance skupaj klicati. G. Dežman je edini izmed nasprotnikov doslej sedel v zbornici, vidivši pa, da brez njega zbor ni sklepčen, je odšel. Med tem so prišli v dvorano udje gospodarskega odseka, in deželni glavar je prosil poslance, naj ostanejo v dvorani. §§ 2 do 10 so se potem sprejeli ravno tako §§ 11 do 24.

Pri § 25 nasvetuje poslanec Stegnar, da naj se izpustí v 5. odstavku besede, „da ne sme biti izvoljena“, ker se mu zdé odveč, vendar se sprejme ta § nespremenjen, ravno tako §§ 26 do 28, in 29 do 33. Konečno se še popravi par tiskovnih pomot ter uvodni zakon. Tretje branje se odloži za jutri, sprejme se pa še drugi predlog odseka, ki deželnemu odboru naroča, da naj zadobi najvišje potrjenje temu zakonu.

Po dovršeni obravnavi te točke izreka župan Grasselli deželnemu zboru zahvalo, da je sprejel to postavbo in vstregel dolgo gojeni želji in potrebi. Prosil je zbor, da pa tudi zahvalo izreče g. deželnemu predsedniku za njegovo sodelovanje in trud, ki ga je pri sestavi te postavbe imel. (Vsestransko pritrjevanje in dobro-klici!) Izmed manjšine ni bilo v zbornici nobenega poslanca, in so še-le prišli, ko je začel dr. Poklukar poročati o peticiji Kranjskega obrtnega društva gledé obrtnega delo-

vanja v prisilni delavnici. Poročilo bomo natisnili pozneje po stenografičnem zapisniku. Konečno poročevalec v imenu gospodarskega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja kranjskega obrtnega društva za vrejenje dela v prisilni delavnici odstopi se deželnemu odboru z naročilom, da zasliši veljavne prizadete onih obrtnijskih krogov Ljubljanskih, ki tožijo zoper konkurenco prisilne delavnice, in potem ono vkrene, oziroma v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru stavi predloge, da se prošnja obrtnikov usliši v kolikor bi bila vtemeljena in ne v nasprotju z namenom in načeli vzdrževanja prisilne delavnice.“

Poslanec Šuklje podpira v daljšem govoru peticijo obrtnega društva rekši, da njegova kritika ni obrnjena proti vodstvu prisilni delavnice, ki je vse-skozi kos svoji nalogi, da tudi vé, da obrtno delo ni po vsem na škodo Ljubljanskim obrtnikom, da so se pa obrtna dela v prisilni delavnici v zadnjem letu pomnožila skoraj za polovico velik del na škodo tem obrtnikom. Dežela je sicer veliko dobila, pa obrtniki ne morejo konkurirati s podjetjem v posilnih delavnicah, ker imajo veliko večje stroške, kakor taki zavodi. To je eden vzrokov, da obrtnijski stan propada čedalje bolj tudi pri nas, kar govornik dokazuje z raznimi številkami. V zboljšanje obrtnega stanu bi se dalo morda doseči, da naj delajo v prisilni delavnici samo za domače deželne zavode, ne pa za privatne osebe. Tkalstvo se lahko razširi, ker tega obrta pri nas ni, ravno tako kartonaža in izdelovanje igrač. Bolj pa kakor do sedaj naj se rabijo kaznenci za poljedelska dela, kakor bodo na primer na Koroškem kaznenci vravnavali hudournike. Potrebovali bomo tudi mi delavcev pri izdelovanju cest, vravnavanji vodá itd. Konečno obžaluje, da gospodarski odsek ni zaslišal tudi koga iz obrtnega stanu, dasi-ravno je bila peticija izročena že pred mesecem dni. Osupnilo ga je iz poročila, da nekteri čevljarji v Krakovem in Trnovem tako cenó delajo kakor v prisilni delavnici, to ravno je slabo znamenje za našo obrt, (Dobro-dobro na galeriji med poslušalci!) On toraj priporoča, da naj deželni odbor temeljito pretresa, kako bi se moglo pomagati našim obrtnikom.

Poročevalec dr. Poklukar v konečni besedi omenja, da se primernejšega za zdaj ne more nasvetovati, da pa je gotovo vsem pri sreju pomagati obrtnemu stanu. Odsekov nasvèt se potem sprejme.

Dr. Poklukar dalje poroča o vravnavi Trebiškega potoka pri Radečah ter v imenu finančnega odseka predlaga načrt naslednjega zakona:

Zakon

z dné . . . o zgradbi in popravu potoka Trebiža pri Radečah.

Po nasvètu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

§ 1. Zagradba in poprava potoka Trebiža pri Radečah se pod pridržkom, da državni izboljševalni zaklad v smislu § 6. št. 1. državnega zakona z dné 30. junija 1884 (drž. zak. št. 116.) pripomore s petdesetimi odstotki na 16.000 gld. proračunjene potrebsčine, toraj s prispevkom 8000 gld. razglasi za podjetje, ki je izvršiti iz deželnih novcev, za katero se ne bodo pobirali doneski drugih vdeležencev. Vendar se ob enem razumeva, da v kolikor se bode pri zgradbi in popravu tega potoka potrebovala skupna lastnina vdeležencev, morajo taisto vdeleženci v ta namen brez povračila dati na razpolaganje.

§ 2. Natančnejša določila o tem, kako je izvršiti

podjetje, o času in vodstvu gradnje o nakazu v izplačilo prispevkov iz izboljševalnega zaklada in iz deželnih novcev in ob vplivanju vlade na ték podjetja so pridržana posebnemu dogovoru, katerega vlada sklene z deželnim odborom.

§ 3. Ako bi stroški zagradbene in popravne del ne dosegli na 16.000 gld. proračunjenega zneska, tedaj je državnega izboljševalnega zaklada, kakor tudi deželne prispevke, primerno nastopivši prihranitvi, enakomerno omejiti, oziroma kažóči se že vplačani prebitek povrniti.

§ 4. Za vzdrževanje vse zagradbene in popravne stavbe je po izvršeni gradnji iz posestnikov tistih posestev in naprav, katere varuje stavba, po upravnem poti osnovati vóдно zadrugo ter vravnati prispevno dolžnost zadrugnikov po § 42 deželnega zakona z dné 15. maja 1872 (dež. zak. št. 16.).

§ 5. Mojemu poljedelskemu ministru je naročeno, izvršiti ta zakon.

Deželnemu odboru se pa naroča, da naj temu zakonu pridobi Najvišje potrjenje. Zakon in predlog gospodarskega odseka se sprejmeta brez spremembe.

Dr. Papež zatem poroča o preložitvi ceste med Mokronogom in Dolenjem Lakenecem ter predlaga:

„1. Slavni deželni zbor reši naj prošnjo okrajnega cestnega odbora tako, da se mu za izvršitev leta 1886, 1887 in 1888 odločenih popravkov na cestni progi med Mokronogom in Lakenecem dovoli v teh letih primerna podpora.“

2. Deželni odbor se pooblasti za ona dela, ki so za l. 1886 odločena, oziroma v izvršitev namenjena, na podlagi vspeha na lici mesta izvršujočega pregledanja omenjenega načrta ter po poizvedbi stanja tamošnjega okrajnega cestnega zaklada iz kredita za cestne stavbe omenjenemu okrajnemu cestnemu odboru ukazovati v izplačevanje podpore do 1500 gld. po napredku dotičnih stavbnih del.

3. Deželnemu odboru se naroča, da prihodnjemu deželnemu zboru poroča, kakošen uspeh da je imelo pregledanje omenjenega načrta in da stavi nasvète o visokosti podpor, ki naj bi se dovolile okrajnemu cestnemu odboru l. 1887 in 1888.“

Vsi ti predlogi se sprejmó brez ugovora.

Zadnja točka dnevnega reda bilo je poročilo o „hipotetnih dolgovi“, pri katerem je besedo poprijel dr. Vošnjak in omenjal čedalje večega zadolženja naših kmečkih prebivalcev, s katerim delovanje naše hranilnice ni v nobeni primeri. Iz poročila je razvidno, da ima hranilnica tudi denar iz družih dežel, kar njeno razpolaganje z denarji le otežuje. To se mu ne zdi primerno in bi bilo morda bolje, ko bi prejemale samo domače denarje. S premoženjem svojim bi lahko znižala obresti zadolženim zemljiščem. Tudi meni, da bi bila hranilnica lahko vstregla želji deželnega odbora, da zemljiščem posojenih denarjev ne bode tirjala nazaj, ampak vrnitev dobivala po amortizaciji. Štajarska hranilnica ima enaka pravila, pa je vendar to storila. Treba bi bilo toraj za hranilnico namesto regulativa posebnega zakona. Tudi v tem se ne strinja, da naj se hranilnici že naprej izreka zahvala. Kadar bo obljubo svojo spolnila, bo to rad storil; sicer pa nima nič zoper nasvète odsekov.

V konečni besedi poročevalec Gutmanns-thal omenja hranilnic na Štajarskem, kjer je 46 okrajnih in ena glavna hranilnica v Gradcu. Izmed vknjiženih dolgov imajo te hranilnice pri posest-

nikih četrtinjo, t. j. okoli 64 milijonov gld., potem nasvetuje v sprejem sledeče nasvete:

„1. Gledé na vzroke, ki jih omenja dež. odbor, deželni zbor za zdaj ne bode vstanovil deželne hipotečne banke, pač pa naroča deželnemu odboru, da naj vedno pred očmi ima obrestne razmere v deželi in pri glavnih kreditnih zavodih v našem cesarstvu, in da naj, ako se pokaže potreba, zboru stavi okoliščinam potrebne predloge.

2. Deželni zbor jemlje radostno na znanje zagotovilo kranjske hranilnice, da hoče svojo posebno pozornost obračati na znižanje obresti pri vknjiženih posojilih, in zlasti gledati tudi posojila, ki presegajo znesek 300 gld., dajati po 4%, in pričakuje, da se bode zlasti poslednja jako človekoljubna in sploh koristna naredba prej ko mogoče izvršila.

3. Deželnemu odboru se naroča, da naj hranilnici sporočivši pod drugo točko navedenega sklepa izreka željo, da naj amortiziranje dolgov še nadalje pretresa in prevdarja, kako bi se kranjskim posestnikom dala prilika, da bi ob enem z obresti polagoma poplačali tudi dolg in si ohranili obstanek.

4. Deželnemu odboru se naroča, da naj ima še dalje v razvidnosti dolgove kranjskih zemljišč, da naj si prizadeva dosedanje izvedbe popolniti in popraviti, in da naj vseh teh poizvedb prihodnjemu deželnemu zboru v letnem poročilu naznani.“

Dr. Vošnjak poročevalcu ugovarja, da se ravno iz njegovih pojasnil vidi, kako malo se je pod prejšnjo liberalno vladu zgodilo za Kranjsko. Na Štajarskem imajo 47 hranilnic, pri nas pa vlada okrajnih hranilnic ni hotela dovoljevati in je odbila dotično prošnjo Kranjcev in Postojnčanov, samo da se je kranjski hranilnici ohranil monopol. Samo Kočevjarji so bili tako srečni, da so dobili dovoljenje vstanoviti svojo hranilnico. Razvidno je tudi, da je na Štajarskem četrti del vknjiženega dolga pri hranilnicah, pri nas pa komaj dvanajsti naloge ne del, kar zopet spričuje, da kranjska hranilnica svoje izvršuje zadostno.

Pri glasovanju se sprejmo gori omenji predlogi.

Poslanec Murnik stavi na to sledeči samostalni predlog, ki ga bode jutri vtmeľjeval:

„Razmišljajoč, da se po načelih umne tarifne politike, kakor tudi v soglasji z nazori državnega zbora in za trgovino in obrt merodajnih korporacij cesarstva skupni prevažni stroški po železnicah z jednakiimi razpošiljatvinimi pogoji za bližnjo postajo ne smejo višje odmeriti, nego za bolj oddaljeno postajo; razmišljajoč, da bi se izime smele le dopuščati v prometu z inozemljem, odnosno s primorskimi pristanišči, pa ne na škodo gospodarstvu tuzemstva in razmišljajoč dalje, da tarifna politika na Kranjskem vozečih železnic, toliko c. kr. državne, kolikor c. kr. priv. južne železnice, mnogo in presilno nasprotuje tacim pravičnim načelom; razmišljajoč, da so se za Kranjsko na ta način v prometu z najvažnejšim blagom napravile take tarife, da so vsi prirodni, proizvodni in prodajni pogoji zgolj slepivni, in s kterimi se najobčutnejše škoduje poljedelstvu in gozdarstvu, kakor tudi trgovini in obrti dežele; razmišljajoč, da so bile vsled na Kranjsko se ne ozirajoče tarifne politike uničene že mnoge obrti in mnoge trgovinske zveze in da se je v resnici bati, da bodo v zadnjem času drugim deželam dovoljene tarifne olajšave žagarsko obrt in trgovino z lesom na Kranjskem vničile, — se stavi predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča: Naj sporoči visoki vladi na znanje ta s čini dokazani in za deželo toliko nevarni položaj. Posebno naj ji tudi pojasni v novjšem času, sporazumno s prizadetimi železnicami, storjene naredbe gledé tarif za prevažanje lesa, ki so po svojih posledicah najpogubnejše, nujno jo proseč, naj bi oprostila Kranjsko deželo težkih neprilik in škod, ki jih mora trpeti vsled neopravičene tarifne politike železniškim prometu, in naj bi naši deželi ne kratila onih koristi, ktere vživajo druge kronovine.“

Deželni glavar potem napové dnevni red jutranje seje, ki se bo pričela ob 1/2 10. uri dopoldne in ob 1/4 9. uro zvečer sklene sejo.

(XIX. seja, 22. januarja.)

Dasi je bila seja napovedana za poludesetih, sošlo se je vendar še le ob 1/4 11. uro toliko poslanec, da je mogel g. deželni glavar pričeti zborovanje. Najprej je poslanec Murnik vtmeľjeval svoj včeraj izročeni predlog in s številkami dokazoval neugodne železnične tarife. Obširneje prinesemo ta govor pozneje.

Konečno predlaga, da naj se njegova resolucija takoj vzame v pretres, kar zbornica sprejme.

Za njim govori poslanec Faber in tudi s številkami omenja, da je vožnja za kub. meter lesa od Kočevja do Trsta 2 1/4, krajevarja dražji, kakor pa iz Galicije do Trsta (čujte, čujtel).

Dalje govori še Šuklje o železniški politiki in zlasti povdarja, da ne bo zadostovalo Rudolfovo železnico potegniti do Trsta, ampak da je bo treba zvezati tudi z južno-izhodiimi železnicami na Hrvatskem in v Bosni doli do Soluna. Z zvezo s Trstom bi pač pridobil Trst, Ljubljana pa bi bila na stran potisnjena in bi zgubila, kar nihče izmed nas ne želi. Od poslanca Murnika nasvetovana resolucija se potem sprejme enoglasno.

Poročilo deželnega odbora, da je občini Ihanski dovolil razdelitev pašnikov, vzame se na znanje in se posledobno dotični odlok deželnega odbora odobri.

Gledé vravnavanja Krke deželni zbor po nasvetu gospodarskega odseka pritrdi predlogu poslanca Šukljeta, ki ga je bil stavil v eni prejšnjih sej.

Ravno tako se je sprejel predlog barona Schweigelnja gledé obravnav o letnem poročilu.

Poročilo deželnega odbora o raznih lani sklenjenih postavah se vzame na znanje.

Prošnja podobčine Jeseniške za podporo vsled škode, ki jo je ljudem napravila povodenj, se izroči deželnemu odboru, da preišče škodo in privoli primerno podporo iz deželnega zaklada, potem pa prošnjo s priporočilom izroči deželni vladi, da morda tudi ona dovoli kako podporo.

Vsled prošnje cestnega odbora v Kranjski gori se mu odpiše od lani dovoljene predplače znesek 2500 gld. Ostalih 6000 gld. pa bode imel vrniti v desetih letnih obrokih po 600 gld.; ob enem pa se ta prošnja izroči slavni vladi s toplim priporočilom, da naj tudi ona lani hudo poškodovanemu okraju podeli kolikor mogoče zdatno podporo, da mu bode mogoče dolg 6000 gld. plačati in ostati brez dolga.

Prošnja Št. Rupertske občine gledé prepovedi prostih ženitev se ne more več pretresati, ker je ta predmet deželni zbor obravnaval že v eni prejšnjih sej, gledé vravnave „Mirne“ pa se izroči deželnemu odboru, da jo uvažuje in v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru stavi nasvete, ki se mu bodo zdeli primerni.

Na vrsto pride poročilo o združenji nekterih parcel Šiškenške občine in njih združenja z mestom Ljubljanskim. Govoril je prvi dr. Bleiweis in dokazoval, da bi bila ta ločitev Šiški na škodo, da bi zgubila mnogo dohodkov, da sicer pripozna potrebo vrediti policijo, toda to naj se zgodi potom porazumljenja med obema občinama, zato predlaga, da naj se postava še ne sklene, ampak izroči v daljno obravnavo deželnemu odboru, ki naj v prihodnjem zasedanju o nji poroča ter to postavo vnovič predloži deželnemu zboru.

Ta predlog podpira poslanec g. Klun in izreka pomislke, je li deželni zbor kompetenten sklepati tako postavo ali ne. Pomisliki, ki jih je imel zbor gledé ločitve Orlov od občine Dobrunjske, se mu vrivajo tudi pri tem vprašanji, in dozdeva se mu, da bi bilo treba v ta namen državnega zakona. Tudi ni prav silo delati občini Šišenski, zato priporoča prosto porazumljenje kakor ga namerava Bleiweisov predlog. Poročilo sicer pravi, da je tako pogajanje prepozno, ker je reč pred deželnim zborom, toda za prijateljsko porazumljenje ni nikdar prepozno, zlasti zdaj ne, ko zbor še ni spregovoril. Pri pogajanji je dober mešetar veliko vreden, toraj se bo morda tudi deželnemu odboru posrečilo tako porazumljenje med Ljubljansko in Šišensko občino dognati.

Za postavo sta govorila poslanec Grasselli in poročevalec dr. Mošé, potem je bilo glasovanje o predlogu Bleiweisovem, ki je bil pa zavržen ter je bila sprejeta sledeča postava:

Zakon

z dné, s katerim se spremené meje občine Spodnja Šiška v političnem okraju Ljubljanske okolice in mesta Ljubljanskega.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

Člen I. Parcele št. 502, 503/1, 503/2 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534/1, 534/2, 535/1, 535/2, 536/8, 536/9, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 497, 498, 499, 500, 501, 536/1, 536/2, 536/3, 536/4, 536/5, 536/6, 536/7,

493, 494, 495, 496, 547, 680, 681, 682, 716, 717, 718/1, 718/2, 718/3, 719, 720, katere leže v selski in davčni občini Spodnja Šiška okraja Ljubljanske okolice, se izločijo iz selske občine Spodnješišenske in pripišejo davčni občini „kapucinsko predmestje“ mesta Ljubljanskega.

Stroške tega prepisovanja plača mestna občina Ljubljanska.

Člen II. Zvršiti ta zakon naroča se ministroma notranjih reči in financ.

Deželni glavar potem ob poludveh sejo pretrga in nadaljevanje njeno napové za tretjo uro popoldne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarja.

Notranje dežele.

Državni zbor pričel se bode zopet 28. t. m. Časnikarji in politiki se nadjajo, da bode letošnje zasedanje jedno najbolj viharnih, kar se jih sploh misliti zamorejo. „Schärfere Tonart“ in „nemški klub“ nameravata sedaj po novem letu vse druge strune napeti, posebno kečar se bodo čez budget za leto 1886 spravili. Če bo res kaj posebnega, še ne vemo, kajti jedna tistih strun, ki je najbolj nevglašena pela, in ki je noben mojster ni bil vstani z večino v soglasje spraviti, počila je v Praškem deželnem zboru. Knotza mislimo, ki se je ondi politično vdušil. Vsled tega imel bo v državnem zboru le še veljavo zvezane strune, ki pa ni nikdar več taka, kakor cela. Opozicija ima že pripravljene cele baterije najtežjih topov, ktere bo napeljala v generalni in specijalni razpravi budgetni na vladu in večino. Naročniki, veselite se. Dunajčani pravijo, da bo „Hetz“. Imeli bode dovolj zanimivega berila iz državnega zbora, če bode to pa tudi od vsega boja kaj dobička imeli, morate pa še počakati. Ne potrpežljivemu pa že danes lahko rečemo, „da kjer je veliko bití, ondi je malo vžití“. Taka bo menda tudi z državno-zbornu bitko.

Doba deželnih zborov bliža se svojemu koncu. Česki deželni zbor sklenil je svoje zasedanje 20. t. m.; gališki bode se pa sklenil ali danes ali pa jutri. Romanecukov predlog o napravi rusinskih šol po Galiciji obravnaval se je 19. t. m. Debata se je jako skrajšala, ker jim tudi časa primanjkuje in so se je vdeležili razun obeh poročevalcev le štirje govorniki. Liberalni listi, a la „N. Fr. Pr.“ vzeli so pa oba deželna zbora, českega kakor gališkega, na rešeto. Ko jim je zrnje skozi preredke vitre ušlo, našli so med plevami, da so oboji, Čehi namreč in Poljaki, grozni separatisti, ki česko, oziroma poljaško samostojno kraljevino veliko višje cenijo, kakor pa skupno Avstrijo. Vso svojo godlo pa „N. Fr. Pr.“ zabeli z velikim in mastnim ocvirkom, da se pravo državno domoljubje avstrijsko nikdar ne more nahajati pri ljudeh, ki so navezani na domačo grudo te ali one pokrajine, temveč le ondi, kjer je čut za skupne državne interese. Na podlagi tega bi morali v Avstriji najboljši domoljubje ravno nemški radikali in židje biti, kar pa vsak vé, da ni res, ni bilo, ni in nikdar ne bo! Nemški radikalec in žid bi bila dobra Avstrija, kaj šel! Prvega vleče Prusija na-se, drugega pa — zlato tele.

V českem deželnem zboru so bile ta teden hude debate o nasvetu Plenerjevem: česko deželo razkosati na dva dela. — Nemški liberalci niso štedili ne očitaj, niti psovki; eden govornikov je žugal Čehom s kaznimi, kakor so jih pretrpeli po bitvi na Beli gori (1619), drugi (Knotz) je rekel, da se nemški mladini studi nad „českim jezikom“ in se hoče le teh jezikov učiti, s kterimi si kaj na omiki pridobi, zopet drugi je žugal s Prusi, nekdo pa je slovesno zatrjeval, da je c. kr. namestnik baron Kraus kriv vsemu temu. Napadali so vse stanove: plemstvo, duhovščino, uradništvo, in to vse v imenu nemške omike. — Deželni zbor je zavrgel Plenerjev nasvet, a sprejel je nasvet Fačekov, ki tirja popolnoma enakopravnost, in je nekako migljaj do visoke vlade, da naj stori kar je prav in kar zahteva pravičnost. — Vlada bode storila to svoje, saj je načelno za enakopravnost, a silno mršavo je za Avstrijo, da jo lastni sinovi tako v slabo ime spravljajo pred inozemstvom. S takimi kričachi si Nemei ne bodo mnogo pomagali. Česka dežela je že mnogo potrpela zarad narodnih fanatikov, a tudi sedaj hočejo tam vód nastaviti, da bi Avstrijo iz nje težišča vzdignili.

Vnanje države.

Papeževa enciklika do škofov na Pruskem, kteri je glavna vsebina *žalostni položaj katoliške cerkve na Nemškem*, obrodila bo menda tak sad, kakor ga ni še kmalo kaka enciklika imela. Veliko bo k temu tudi pripomogla modra misel, da so jeden poseben iztis tiste enciklike, kakor smo to memogredé enkrat že povedali, poslali železnemu Bismarku. Sv. oče se ondi najpoprej katoliškim škofom in vernim lepo zahvaljuje za neomahljivo vdanost in zvestobo, ktero so tudi v tako viharnih časih ohranili stolu sv. Petra; ob enem pa, da pri vsem tem niso zanemarjali svojih dolžnosti do domovine in vladarja, ktere so najlepše kazali v ne-

omahljivi ljubezni do obeh. Veliko je bilo trpljenje pod pritiskom majevih postav, sv. cerkev ga je zmagovito prenašala in konečno vendar-le tudi tukaj sijajno dokazala, da je zidana na trdno skalo božjih obljub. Večkrat si je prizadeval med tem sv. stol, da bi se razveljavile majevske postave, ki so sveto cerkev tako hudo zatirale in vernikom toliko britkosti napravljale. Tudi v bodočnosti ne bode opustil nobenega pripomočka, da priskoči stiskanim katolikom na pomoč. Najhujša je krivica, ktera se sveti cerkvi godi s tem, da se ji ne dopušča vzgoja duhovščine, ktera je le tedaj kos svojemu svetemu poklicu, kedar je izgojena v duhu sv. cerkve. Da država to zabranjuje, sama sebi škoduje, kajti v cerkvenem duhu izgojena duhovščina bila bi ji najkrepkeja pomoč pri vduševanju prevratnega anarhističnega duha v nemški državi. Sv. oče se nadja, da bo tudi ondi kmalo bolje.

Iz **Laškega** se novice množé, da pojde naš cesar letošnjo spomlad kralja Humberta obiskat. Shod se bo napravil v kraljevem gradu Racconigi na Pijemontskem, kjer se delajo že priprave zanj. Še celó železnico bodo napravili od grada pa do železnične proge.

Turkom se je strašno pod nos pokadilo, da so jim velesile enako Srbom, Bolgarom in Grkom navetovale orožje odložiti. Said paša je dejal, ga bomo že, toda še le kedar se bo nam ljubilo, kajti mi nismo otroci, da bi z nami delali, kakor se vam ljubi s Srbi, Grki in Bolgari postopati. Kiamil paša je tudi obljubil orožje odložiti, toda še le, kedar ga bodo omenjene tri države poprej že odložile. Sploh je jako malo nade, da bi se oboroženi Balkan prvega poziva velesil zbral, temveč bode treba še drugaga in tretjega in morda tudi še kake breme od te ali one strani. Dva taka soseda sta se že ponudila, ki bodeta vsak od ene strani nevboglivo pritlikavce za ušesa prijela, Avstrija stegnila se bo namreč preko Save in Donove v Srbijo, Angleška preko Helenskega morja na Grško in Nemčija pa nekaj obeta, kakor da bi tudi rada pomagala, če bo treba. Taki moči se pa Balkan vendar ne bo upiral!

Na **Francoskem** jelo jih je skrbeti vprašanje ločitve cerkve od države, ktero hočejo po vsi sili dognati, samo da ne vedó kako. Če tudi je francoska država silno brezverna, morda med liberalno-brezvernimi najbolj brezverna (izvzemši nekdanjo belgiško), vendar dotični rovarji, kateri želé poslednje verske korenine narodu iz srca porovati, dobro čutijo, da bode to težavno delo, ker so verske korenine vendar le med narodom pregloboko vraščene, da bi se dale s kakim vladnim odlokom iz vernih src iztrgati. To je prav tako, kakor drevo v gozdu. Blisk in vihar ga razkoljeta, ali gospodar ga sam poseka; od vse površne in navidezne lepote od drevesa ni že zdavnej več videti, kdor bi pa hotel stor njegov izkopati in vsak sled zatreti, kjer je nekdaš drevo stalo, bi se moral pa pač dobro vpreti, in še bi vsega ne opravil, kajti korenine so globoko! Preden se bo na Francoskem v tem oziru kaj določilo, pričela se bo razprava po vsej deželi in ta razprava bo silno nevarna? Se jim li bode vse gladko in brez krvi obneslo! Še mnogo drugih okoliščin je na Francoskem za revolucijo že tako zrelih, da bode versko vprašanje to le še pospeševalo ter jo znabiti celó priklicalo.

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, 21. januarja. (Štajarski liberalno-nemški listi) proti Slovencem vedno bolj strune napenja in vedno brezobzirniše pišejo. „Deutsche Wacht“ v Celju in „Tagespost“ v Gradcu ste v tem obziru že dovolj poznani. „Marburger Zeitung“ je sicer tudi imela vedno dobro voljo, ali moči ji je do zdaj manjkalo, zato je dala le včasih Slovencem kakšno neslano brco, sicer pa precej nedolžne čenčarije priobčevala, za ktere se je malokdo brigal. Zdaj pa je tudi ona dobila primerno moč, da bo zamogla v enakem duhu pisati, kakor njeni zgoraj imenovani tovaršiči.

V predzadnji številki od 15. januarja je namreč „Mariborčanka“ naznanila, da se ji je posrečilo, pridobiti kot sodelovca za politične članke nekega dr. A. Harpf-a, ki je svoje dni bil vrednik Celjske „Vahtarce“, in bode toraj gotovo vedel v njenem duhu tudi „Mariborčanko“ vredovati.

Zadnji dve številki nas v tem potrjuje; kajti brezobzirni, surovi slog, nespodobni priimki možem nasprotnega političnega mišljenja pridjani, smešno hvalisanje nemških kričarjev in nepotrebno žaljenje slovenskih prebivalcev štajarskih so si tako enaki v „Mariborčanki“ in „Vahtarci“, da ne bi mogel vedeti, kdor ne bi naslova pogledal, ali čita „Marburgerco“ ali „Vahtarco“.

Slovence zdaj dosledno oba ta lista imenujeta vedno „windische“, in ta beseda njima je take priljubljena postala, da jo na nekterih stanéh lahko v vsaki drugi vrsti najdeš.

Čudno se to obnašanje teh nemških listov

vjema z vednim zatrevanjem, da je samo pri njih omika, znanost in pamet doma, kajti po naših skromnih mislih je prvo znamenje prave omike olikano obnašanje, mi pa nikakor ne moremo verjeti, da bi obnašanje teh listov mogel kdo imenovati olikano.

Mi mislimo, da s tem Slovencem ne le ne bodo nič škodovali, ampak jim morebiti nehoté še koristili, kajti pametni ljudje, ki so še zdaj v njihovem taboru, bodo spredvideli, da tako ne gré se obnašati ter bodo se od njih ločili, za druge pa nam itak ni nič mar.

Podučevati take ljudi je zastoj; prepirati se ž njimi v naših listih pa bi bilo nespametno, in jim še morebiti ljubo, zato nam nič drugega ne ostaja, nego moško vse to prezirati ter svoje narodne dolžnosti toliko vestniše spolnovati, kdor in kolikor kateri zamore. To bode tem listom najobčutljivejši poduk in odgovor od narodne strani.

Naše slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1885.

VI. Sv. brata Ciril in Metod, slovanska apostola.

Spisal Matija Majar Ziljski.

To je slavnostna knjiga, ki jo je izdala družba sv. Mohora v čast svetima blagovestnikoma Cirilu in Metodu ob tisočletnici Metodove smrti.

S to knjigo je družba svojo nalogo dobro spolnila. Tvarina je razdeljena v devet poglavij z dvema dokladama, s „pastirskim listom“ vladike Jakoba in s „krščansko besedo za bratovščino sv. Cirila in Metoda“. Po notranji sestavi se deli v dva glavna oddelka: v popis življenja svetih bratov in o njih čiščenju, naglašujoč Leona XIII. okrožnico, s kojo zapoveduje vsemu katoliškemu svetu častenje sv. Cirila in Metoda. Pisatelj podaja tu natančen obris vsega življenja svetih bratov. Vse je dobro premišljeno in tako umljivo sestavljeno, da bi skoraj bolje ne moglo biti. Preden pripoveduje o njih življenju, pové nekoliko o slovanskem narodu v obče. Ta sestavek vzbudi v bralcu hrepenenje poznati ona moža, s kojima je prišla vsem Slovanom nova, srečnejša doba z lučjo svete vere v njihovem jeziku. Pisatelj razlaga, zakaj so preganjali sv. Metoda. Vzroki so bili: novoizumljene črke in slovanski jezik pri službi božji, desetina in pripadna pravica. Zavrača krivo misel, da bi naši pradedi bili toliko spreobrnjeni od nemških duhovnikov, temveč od Oglejske stolnice. Izvrstno razpravlja, kako se je godilo slovanski službi božji po rimsko-katoliškem obredu v slovanskih deželah, in na zadnje govori o sedanji slovanski službi božji po rimsko-katoliškem obredu, ki je zadnji čas nekoliko propala, pa se zopet vzdiguje. Za tem pripoveduje zgodovino pravoslavja na Balkanu. Izbrane misli so nasveti, kako naj Slovani častimo sv. Cirila in Metoda. Dobro došel je kratek dodatek učenim Slovanom. Vzajemna ljubezen do vseh Slovanov diha iz tega sestavka. V IX. oddelku podaja še primer o cirilici. Boljše bi bilo, ko bi bil podal vso (staro-slovensko) ali pa popolno srbsko gradjansko cirilico. Poleg tega rabi več besed, katerih ljudstvo ne bo umelo, kot so: zibnuti, svitežiti, časoslov itd.; nekterim je dodan navaden pomen, sicer je beseda izborna in lahka.

Vsa knjiga je izraz pobožnosti in goreče ljubezni do naroda, kteremu podaja popis življenja prvih njegovih svetnikov. Vsak stan dobi v njej kaj za-se. Posebno vrednost knjigi dajejo lepe podobe.

Bralci bodo iz srca hvaležni gosp. pisatelju in družbi sv. Mohora za to knjigo.

S tem končamo poročilo o letošnjih knjigah slavne naše družbe. Iz vsega povzamemo, da knjige v obče vgajajo našim potrebam. Odboru bi priporočali kot važno nalogo družbe sv. Mohora skrbeti za boljši in kolikor mogoče enotni jezik. Slovenskemu pisateljstvu pa bi želeli, da bi se spominjalo tudi sem pa tja po svojih spisih družbe sv. Mohora, da bi se malo bolj pomislilo v duh, v zahteve, v prepričanje našega kmeta, da bi mu spisavalo dobrih, blažerih, v katoliškem duhu spisanih povesti in kratkočasnih, sreč se prilagajajočih pesni. Družbi sami pa kličemo: Rasti v duhu Božjem, razevitaj se v značaju narodnem in rodi sad za to in za bodoče življenje!

Trgovinska in obrtnijska zbornica.

(Dalje.)

Razmišljajoč vse take slučaje smatra najvdanejšo podpisana trgovinska in obrtna zbornica splošno

zavarovanje delavcev in nižih uradnikov proti nezgodam, onemoglostim ter nezmožnostim za delo, tudi vsled visoke starosti, za jedino pravo preskrbljenje njihovega dobrega in za jedino poročstvo proti razširjevanju onih družbinih tokov, ki se delavcev vedno bolj polastujejo in ki preté kakor kuga, da jim zamorijo zdravo čut za spolnjevanje dolžnosti, pošteno prizadevanje in veselje za delo. Ako se dá razumnemu in poštenemu delavcu prilika, da preskrbuje sebi ali svoji družini nujne potrebščine za slučaj belezni, onemoglosti ali vsled ostarelosti povzročene nezmožnosti za delo, zgodi se s tem vse, česar si le želeči more. Čuti se s tem varnega pred beraško palico, povzdigne se mu pravno čustvo, v družbi se čisla kot nekaki boljši član in se mu mora sploh vzbuditi spoznanje, da more, spoštuje delo, le na ta način spolnovati dolžnosti proti svoji družini, gospodarju in proti družbi.

Potrebna bremena zavarovanja za vse slučaje se dajo zmagovati le tedaj, ako je zavarovanje na najobsežnejši podlagi osnovano, tedaj je nepogojno potrebno, da se osnuje državno zavarovanje in da se obvezno zavarujejo vsi delavci trgovine, obrti, rokodelstva in deloma gozdarstva in kmetijstva (in sicer onih kmetovanj, ki plačujejo čistega zemljiškega davka brez državnih doklad najmanj 100 goldinarjev).

Začasno bi bili izključeni delavci in nižji uradniki službujoči pri železnicah in pri plovstvenih društvi notranjih jezer, rek in prekopov, in sicer tako dolgo, dokler se ne sestavi natančna statistika, da bi se uvrstili v primerni razred nevarščine. Potem naj bi se vsprejeli v obvezno vesoljno državno zavarovanje zavarovanja dolžni tudi teh stanov.

Popolnoma izključeni bi pa bili:

- a) Kakor že § 4 v minuli sejni dóbi vis. državnega zbora po vis. vladi predloženega načrta o zavarovanju proti nezgodam določuje, vsi državni, deželni in občinski služniki ali služniki javnih zaklad s stalno plačo in s pravico umirovnine, ako s tem njim zagotovljene dobrote niso manjše od onih, ki bi jih dajalo namerovano državno zavarovanje;
- b) vsi delavci na onih parnikih in jadrnicah, ki vzdržujejo mednarodno trgovino.

V ravno napominanem vladinem predlogu se omenja, da se je v sosedni nemški državi s prva mislilo osnovati državni zavarovalni urad, potem pa da se je to opustilo, češ, da bi se po osnovi in uradovanju državnega zavarovalnega urada opravila preneokretno in šablonsko reševala.

Najvdanejša podpisana trgovinska in obrtna zbornica pa misli, da bi bil najboljši državni zavarovalni urad, kteremu bi podpadali pokrajinski zavarovalni uradi, kajti da-si tudi ima ta marsikaj nedostatkov, je v vsakemu obziru vendar-le jedino prava ustanova državni zavarovalni urad kot središče po celi državi razpelnega v pokrajinske zavarovalne urade razdeljenega zavarovalnega omrežja in so njegove koristi mnogo večje, nego nedostatki.

Uprava, oskrbovana po vseh vdeleženi strankah, tudi ne more biti draga. Obče koristi je namreč, da se vdeležujejo uprave država, dežele, gospodarji in delavci, in da je posvetovalna vdeležitev gospodarjev in delavcev kot častno opravilo brezplačna.

Osnova takega splošnega po celi državi razširjajočega se zavarovanja, naj bi ne bila preveč zamotana, in meni tedaj najvdanejša podpisana trgovinska in obrtna zbornica, da je neizbežno potrebno, naj bi se vršilo na sledeči način:

1. Po določenih vrstah nevarščine,
2. po postavkih zavarovalnine tem vrstam primernih,
3. po mezlini ceni ali po vrstah zaslužkov.

Vsa določila v osnovo teh razvrstitev naj bi strokovnjaki po dosedanjih izkušnjah in po statističnih podatkih natanko razsodili. Nedostatki, ki bi se utegnili pojavljati iz uporabe takih določil, naj bi se s časoma s primernimi boljšimi napravami in premenami odpravili. Številni postavki teh treh številnih skupin, ki bi se poskusoma uporabljali, predlagajo se v naslednem osnovnem načrtu in bi se utegnili potrditi pravimi.

Gledé izplačevanja odškodnine pripomni najvdanejša podpisana trgovinska in obrtna zbornica le še, da zahteva pravičnost in da nemanje pravno vpliva na delavca, ako bi se izplačevale odškodnine za onemoglost in starost v rastočih svotah, in sicer postopnih z zavarovalno dóbo; kajti saj vendar ne

more biti vse jedno, ali je bil delavec že zavarovan 5, 10, 20, 30, 40 ali celo 50 let, ko zadobi pravico, da zahteva odškodnine. Sicer so pa vsled postopnega izplačevanja tudi zavarovalni stroški nižji, nego ako bi se ustanovila takojšnja odškodnina s 60% plačila. To je tudi velike važnosti, kajti zavarovalna ustanova more le tedaj na nameravan zdaten način uspešno delovati, ako so dolžnosti vzajmice prav razdeljene.

Domače novice.

(Volitev v Tržaški okolici.) V nedeljo, 24. januarja, čaka Tržaške okoličane velika in preimennitna dolžnost, katero tirja od njih domovina. Volitve bodo imeli v mestni zbor, ki je ondi ob enem deželni zbor. Z velikim navdušenjem so hiteli okoličani lansko poletje na volilno bojišče, kjer so na podlagi svoje odločne narodnosti in politične zrelosti nasprotnikom pokazali, kaj moč slovanska vse velja! Vsa Avstrija gledala je tedaj z občudovanjem na ta volilni okraj. Na noge bratje! Tudi sedaj kliče majka Slava, da ji pošljete može v mestni zastop, ki so vašega zaupanja vredni, ki so kristijani in zvesti državljani. Vsi, ki imate volilno pravico, morate priti na volišča, potem ste gotovi, da je zmaga vaša! Pazite dobro, komu boste oddajali svoje glasove. Društvo „Edinost“, ki za vas skrbi, priporoča vam te-le kandidate, katerim smete dati svoje glasove:

Za I. okraj (Skedenj, Sv. M. Magdalena gorinja in dolinja): Peter Peršič, c. kr. carinski uradnik v Trstu.

Za II. okraj (Rocol, Kadin, Lonjer): Ivan Marija Klun, sin pokojnega Antona, posestnik v Rocolu.

Za III. okraj (Sv. Ivan, Verdela, Kolonja, Škorklja): Štefan Nadlišek, posestnik in geometer v Sv. Ivanu.

Za IV. okraj (Rojan, Barkovlje, Greta): Filip Abram, c. kr. svetovalec višje sodnije v Trstu.

Za V. okraj (Občina, Trebič, Bane, Gropada, Padrič, Bazovica): Valentin Matej Živic, inženir v Trstu.

Za VI. okraj (Prosek, Kontovelj, Križ): Ivan Nabergoj, državni poslanec in posestnik v Proseku.

Pomislite dobro, dragi Slovenci, da kakor si bode v nedeljo volili, take bode potem imeli na prevažnem mestu zastopnike, ki bodo za vas skrbeli. Ne pozabite, da gleda zopet cela slovanska Avstrija na vas, ki ste poklicani, da strete s časoma glavo ostudni kači „irredenti“, ktera Avstrijo in nas zalezuje. Na zložno delo toraj v nedeljo!

(Slovensko gledališče.) Pojutranjem, v nedeljo 24. t. m., bo v deželnem gledališču zopet slovenska predstava in sicer se bode predstavljala „Požigalčeva hči“, igrokaz s petjem v 5. dejanjih. Ker se je ta igra na večstransko željo odbrala in je zraven tega, da je izvirno slovanska, tudi ena najboljših našega repertorija, nadjati se je polne hiše.

(Sneg) še vedno gre, kakor bi ga še prav nič ne imeli. Dopoludne šel je debel in južen, popoldne se je pa sprevrgel v tistega snega in drobnega, kateri se v vsako špranjico vrine in se tako na gosto nalepi, da kaj izda, kamor pade. Če pojde tako še dolgo dalje, se mora še ponoči na železnicah ves promet vstaviti.

(Cesarjev dar.) 200 goldinarjev dobili so v Špitaliču za poravnanje dolga, ki so ga napravili zaradi popravljanja cerkve. Ravno toliko je dobila občina Velika za šolo.

(Krasna knjiga.) „Spomenik slovanske vzajemnosti“ izišla je ravnokar z obilnimi podobami slovanskih pisateljev (slovenskih, českih in hrvaških) ter njihovim životopisom iz peresa mladega pisatelja, g. Antona Trstenjaka, in se dobiva v „Katoliški Bukvarni“ po 1 gold. Po pošti 10 kr. več. Več o tem lepem delu spregovorimo jutri.

(Veščakom glasbe) objavljamo, da je na Dunaji izišla posebna knjižica obsegajoča sklepe in protokole mednarodne konference, ktera se je bila ondi sošla, da določi splošen mednarodni ton v glasbi. Dobivala se bode drugi teden v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 30 kr.

(Umrl je) na Brezovici g. L. Telban, pred-sinočnjem; kakor smo že pisali, zadel ga je mrtvoud.

(Umrl je) na Savi ob južni železnici nekdanji posestnik Bleda g. Ruard, v 73. letu svoje starosti. Raniki je bil mož prav dobrega srca.

(Treskalni plin) vžgal se je v Trboveljskih jamah. Asistent Kietzer je hudo ožgan po rokah in po glavi in bo težko ozdravil, rudarja Starino, ki je bil ob času nesreče tudi v jami, pa pogrešajo. Ostal je prej ko ne ondi vbit. Lahko poškodovan je tudi tekalec Germar.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Fr. Zdolšek, kaplan na Planini gré začasno v pokoj; na njegovo mesto pride č. g. Fr. Korošek, dosedaj kaplan pri sv. Rupertu nad Laškim.

(Časnikarsko.) „Marburger Ztg.“ dobila je novega vrednika, kar nam tudi naš g. dopisnik od tam poroča, v osebi nekdanjega vrednika Celjske „Vahtarce“ J. A. Harpf-a. Zakaj da se je iz Celja v Maribor preselil, nam ni znano. Že takoj v prvi številki zagnal se je v „Slov. Gospodarja“, češ, da bo kmalo po njem, ker list že pojema zbog pomanjkanja naročnikov. „Sl. Gosp.“ mu na to jako krepko odgovarja, da bi si „Marb. Ztg.“ vse prste obliznila, ki bi vseh narečnikov toliko imela, kolikor je „Sl. Gosp.“ letos samo novih dobil. Kar jih pa ima „Slov. Gosp.“ vkup, toliko jih „Marburger Ztg.“ ne našteje, če šteje svoje vkup iz desetih let.

(Nova nesramnost Tržaških neodrešencev) poroča se brzojavno iz Rima. Letos so se hoteli Tržačani prav posebno obnesti in so ob priliki obletnice Oberdankovega usmrtenja na grob laškega kralja Viktorja Emanuela položili venec. Laška državna vlada je imela več takta, kakor imajo Tržaški „irredentovci“ avstrijskega domoljuba, in je venec, ki so ga izdajalci Avstrije položili na grob moža, ki tudi ni bil prijazen Avstriji, odstraniti dala. Zarad tega je napovedana v državnem zboru Rimskem interpelacija: Ko bi pač Tržaška „irredenta“ ta migljaj iz Rima prav premislila, morala bi ji deska pasti spred oči in spregledala bi, da v Rimu ne marajo za nje in njihove veleizdajske poskuse, vsaj na videz ne; za kulise to seveda ne more nihče videti. Sveta dolžnost pa je sedaj, da se naša državna vlada pobriga in v Trstu druge strune napne. Pred vsem pa naj bi vplivni možje skrbeli, da se za Trst nesposobni visok gospod, ki je nedavno kot načelnik stranke „Associazione“ tako propadel, da se njegova stranka ne bo nikdar več pobrala — zameni z drugim možem, najbolje s kakim vojaškim dostojanstvenikom. Zadosti je komedij, kar se jih je v Trstu že zgodilo.

(Popravek.) V včerajšnjem listu naj se na prvi strani v šesti vrsti od spodaj bere: na slovenskem „Koroškem“, kajti Slomšek je bil ta čas referendar pri konzistoriju Lavantinske škofije v Št. Andražu (na Koroškem) in Rudmaš je bil deželni nadzornik na Koroškem.

Razne reči.

— Katoliki pomagajte si sami, in Bog Vam bode pomagal! Na Českem so sedaj starokatolikom vrata na stečaj odprta, nihče jih ne bode motil pri razširjanju njih veroizpovedanja (?) društvo v podpiranje verskih somišljenikov ni politiško, tako je razsodilo državno sodišče na Dunaj na pritožbo starokatolikov v Warnsdorfu na Českem, katerim je politiška oblast društvo prepovedala, češ, da je politiško, a državno sodišče je izreklo, da se s tako prepovedjo krati pravica združevanja, veliko je namreč javnih zadev, ki nimajo nič opraviti s politikom, ako društvo obravnava take stvari, zarad tega še ne postane politiško. Podpiranje starokatoliške cerkve še nima politiškega značaja. — Društvo tedaj, ki dela za odpad nemških katolikov kakor sploh govoré, iz politiških vzrokov, — za razširjenje nemštva, ker duhovni nemške narodnosti nočejo biti nemški agitatorji — ima sedaj proste roke. Katolikom v teh krajih bode treba čuječnosti na vse strani, ker tukaj gre za njih časn in večni blagor; država pa bode skrbela za unanji red; a notranji mir po soseskah bode zginil — za dolgo časa. Razsodba ta pa je principijelno važna, hočemo si jo zapomniti.

— Korintska zemeljskega ožina se prekopuje. No, to ni nič novega, povedati le hočemo, kako se izvršuje. Kanal ima dolg biti 6:2 kilometrov. Na obeh koncih imajo biti mesta Isthmia na vzhodu in Posidonia na zahodu. Poprek ima kanal globok biti 8 metrov; a pri ustji 100, sicer 22 metrov širok. Čez kanal bode le en sam most, za železnico in za vozove, ki bode širok 80 metrov. Četrtnina dela je izvršenega. Ker pa sedaj delo le počasi napreduje, hočejo pa v prihodnje z dvojno silo delati, tako, da mislijo kanal dovršiti l. 1890.

Telegrami.

London, 22. jan. V gosposki zbornici se je adresa jednoglasno sprejela. Med razpra-

vami je rekel Salisbury, da se Nemčija trdno drži pogodbe zarad Samovaških otokov. Vlada se nadja da se bo med Sultanom in bolgarskim knezom vse po mirnem potu rešilo. Kar Srbi in Grki zahtevajo, je v mednarodnem pravu nekaj čisto novega, nenavadnega in posebno grške zahteve Angležem niso prav nič všeč. Zato bo pa vlada vsako lahkomišljeno kalenje miru na Balkanu že v kali zatirala. Kar se tiči irske vlade, so v Londonu teh misli, da bi se vzdržala postavo dajalna zveza med Angleško in Irsko.

London, 21. jan. Angleška banka je obresti znižala na 3⁰/₀.

Umrli so:

18. jan. Frane Pavšner, užitninskega čuvaja sin, 12 dni, Mestni trg št. 3, božjast. — Friderik Spetzler, davkarski praktikant, 27 let, Kravja dolina št. 11, jetika.

V bolnišnici:

18. jan. Tine Kočar, delavec, 21 let, jetika. — Šimen Jamnik, izdelovalec glavnikov, 27 let, jetika. — Jakob Dolenc, dninar, 53 let, pljučnica.

19. jan. Marija Kuhar, dninarica, 20 let, škardatice.

Tuji.

20. januarja.

Pri **Matiču**: Landgraf, Singer, Kropp, Petrič, Beck, Damask, Kowesky, trgovci, z Dunaja. — Karl Winter, tajnik, iz Prage. — Adolf Fekete, trg. pot., iz Budapešte. — Vojteh Knezynski, zasebnik, iz Gradea. — Mih. Kroschl, trg. pot., iz Gradea. — Josip Meller, irgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: S. Engl, irgovec, z Dunaja. — F. Berkessel, profesor, iz Mokrie.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ullmann, vinski trg., iz Oedenburga. — Serafin Albertini, konj. trg., iz Verone. — Janez Spacapan, konj. trg. iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Peter Nussio, zasebnik, iz Bassane. — Anton Valentin, zasebnik, s Krka. — Janez Dolinal, zasebnik, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	722.92	—11.2	brezv.	megla	0.80	
21. 2. u. pop.	724.44	—7.2	sl. szh.	oblačno		
9. u. zveč.	725.80	—11.6	sl. szh.	megla	snega	

Megla ležala je celi dan. Ponoči je padlo nekaj snega. Srednja temperatura —9° C., za 7° C. pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. —	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 25 „	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 05 „	
Papirna renta, davka prosta	101 „ 25 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	570 „ — „	
Kreditne akcije	296 „ 40 „	
London	126 „ 50 „	
Srebro	— „ — „	
Francoski napoleond.	10 „ 02 „	
Ces. cekini	5 „ 92 „	
Nemške marke	62 „ — „	

Učenca ali praktikanta

takoj sprejem v svojo prodajalnico z mešanim blagom; deček, ki je dovršil 14. leto in saj drugi gimnazijalni ali realni razred, mora biti dobro odgojen in s poštene hiše; zdrav, čvrst, brez kake telesne napake: Ponudbe naj se pisмено naravnost meni pošljejo!

Fr. Ks. Goli,

trgovce v Idriji.

(2)

Čudež obrtnije!!

so najnovejše izvrstno urejene

(6)

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, izdolben, kazališče prekrasno in napojeno s c. kr. priv. svetilom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za dobro svetlobo sem porok, na kar se pisмено zavežem. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz sam sem izumil te ure in jih zarad tega tako poceni prodajam, ker jih imam še več sto v zalogi pa — denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko veljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.